

This is an electronic reprint of the original article. This reprint may differ from the original in pagination and typographic detail.

Please cite the original version:

Gabriele Alisch (2019). *Novias scenkonstutbildning vid Rexitfestivalen i Helsingfors*. Svängrum-e (oktober).

Novias Scenkonstutbildning vid Rexitfestivalen i Helsingfors

Under höstterminen 2017 fick jag förfrågan om utbildningen för scenkonst vid Yrkehögskolan Novia ville iscensätta pjäsen Cirkelträning, skriven av Vasabon Maria Kallio, för teaterfestivalen Rexit i Helsingfors.

Andra årets scenkonststuderande vid Campus Allegro i Jakobstad framförde pjäsen "Cirkelträning" på teater Viirus i Helsingfors. Pjäsen är skriven av Maria Kallio och regisserades av Gabriele Alisch, utbildningsansvarig för utbildning till scenkonstpedagog. Pjäsen var en del av teaterfestivalen REXIT 9-12.5 2019. Foto: **Sebastian Sundlin**

Festivalen skulle äga rum under våren 2019. Rexitfestivalen skulle bli sista teaterfestivalen av det treåriga projektet Reko, som stöddes av Svenska kulturfonden med målsättningen att ny finlandssvensk dramatik skapas. Sammanlagt kom 15 nya pjäser samt ett antal nya musikteaterpjäser till offentlig visning. Inför sista festivalen Rexit, exit från Reko projektet, skulle de sista sju pjäserna iscensättas. Att spela på en professionell teaterfestival är naturligtvis en stor chans för en utbildning.

Här tangerar vi en viktig punkt i dagens högskoleundervisning med alla sina restriktioner och finansiella utmaningar. Hur kan vi hålla kvaliteten med mycket mindre resurser än tidigare? Svaret ligger enligt mig i ett ännu tätare samarbete med samhället via undervisning som är kopplad till projekt. Med sådana projekt, där högskolor delar kostnader med andra aktörer i samhället, kan studeranden bjudas på en inlärningsmiljö där de får uppleva sitt eget arbete i spänningsfältet av realitetens krav och i kontakt med framtida professionella kollegor. Samtidigt visar högskolor sin genomslagskraft via olika service för samhället i gengäld för det skattebaserade statliga understöd som högskolor tar emot.

Erbjudandet om att delta i Rexitfestivalen betydde helt klart möjligheten för exakt ett projekt av denna art. Våra resekostnader samt övernattningen och inträde för alla andra föreställningar skulle festivalens arrangörer stå för. Vi skulle bidra med vår arbetskraft. När jag efter första genomläsningen dessutom också blev intresserad av pjäsen började jag tänka efter hur vi kunde möjliggöra detta. I läroplanen för detta läsår hade vi ingen kurs för scenframställning av den sorten. Det gällde alltså att tänka "out of the box" för att hitta en

lösning för denna speciella utmaning. Idéen för lösningen uppstod, blev till plan, och plan blev till realitet.

Pjäsen Cirkelträning handlar om längtan efter kärlek och en partner som verkligen delar livet med en själv, om den tunga vardagen för ensamförsörjande mammor, om oförmågan att göra beslut, om oklarhet vad man egentligen vill, om en inre kluvenhet samt om problemet att hitta en partner som kunde tillfredsställa ens förväntningar. På ett tragikomiskt sätt kan vi känna igen oss själva i många ögonblick.

Under höstterminen 2018 arbetade vi med pjäsen i kursen Regi 1. Detta innebar att varje studerande under min handledning regisserade två scener ur pjäsen. Vårterminen 2019 hade jag kapat av 15 dagar av några andra kurser för projektets repetitioner. Under dessa dagar blev det min uppgift att skapa en helhet av nio väldigt olika regikoncept. På detta sätt blev det möjligt för oss att genomföra projektet vid sidan om kurserna som studieschemat krävde. Jag försökte ta till vara idéerna som studerande kommit med under höstterminen och som passade ihop med mitt eget regikoncept. På detta sätt blev föreställningen trots omständigheterna ett kollektivt arbete där studeranden kunde känna sig delaktiga. Samtidigt beslöt jag att bibehålla regikursens rollbesättning så långt det gick.

Pjäsen har sex roller men jag hade nio studeranden, vilket var orsaken till att skådespelarna permanent bytte roller. För att göra det lättare för publiken att följa handlingen satte vi etiketter i form av namnskyltar på rollfigurernas kläder. Detta samt det ständiga rollbytet kom att bli ett element i mitt regikoncept. Är det inte så att vi alla, under olika faser av vårt liv, befinner oss i de olika rollperspektiven som finns i denna pjäs? Måste vi inte alla medge att vi vid många tillfällen satt etiketter på våra partners, stoppat hen i samma bekanta låda enligt ” Det var ju igen typiskt dig!” Varför gör du alltid...?”

I projektet fanns även två Erasmusstuderande från Tyskland. Därför översatte vi en del av texterna till engelska. Detta öppnade enligt mig upp en annan infallsvinkel. Pjäsens problematik är inte enbart finlandssvensk utan finner relevans i åtminstone hela Västeuropa och Nordamerika. Föreställningens längd skulle vara cirka två timmar. Vi förkortade den till 90 minuter.

Den 7 maj i år packade vi våra saker och den 8 maj styrde vi kosan mot Helsingfors. Rexitfestivalen inföll 9 – 12 maj. På fredagen denna vecka fick vi fyra timmar för att repetera på en ny scen och på lördag och söndag kväll spelade vi vår föreställning. För våra studerande var hela projektet en stor, lyckad utmaning och ytterst lärorik. De hade chansen att diskutera med författaren flera gånger under processen, att se sex andra nyskrivna pjäser, de fick insyn i turnéverksamhet samt i behovet att anpassa sitt agerande till ett nytt spelrum med annorlunda scendimensioner och kunde diskutera med många andra professionella, mera erfarna skådespelare och regissörer. Femton dagar repetitionstid var alldeles för kort och vår arbetsinsats under dessa dagar var enorm, men det visade sig att alla ansträngningar och stressen hade varit värt det!

Gabriele Alisch, Utbildningsansvarig för Novia Scenkonst

Artikeln publicerades i nyhetsbrevet Svängrum-e i oktober 2019.

<http://svangrum.sofuk.fi/newsletter/index.php/25-2019/oktober/110-novias-scenkonstutbildning-vid-rexitfestivalen-i-helsingfors>